

Folkhälsomyndigheten

Regeringskansliet
Miljö- och energidepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Handläggare
Caroline Schönning

Vårt ärendenummer
02113-2018

Ert ärendenummer
M2018/01630/Nm

Datum
2018-10-25

Sida
1 (3)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över Vägar till hållbara vattentjänster, SOU 2018:34

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss och har följande att anföra:

En generell kommentar från Folkhälsomyndigheten är att det är viktigt att ett helhetsgrepp tas på samhällets arbete med vatten och avlopp så att de olika regelverken samspelar så som är avsett och att myndigheter och andra aktörer kan få en överblick och har möjlighet att samordna arbetet på ett effektivt sätt.

Påverkan på människors hälsa

Generellt om smittspridning via vatten och avlopp

Folkhälsomyndigheten bedömer att smittspridningsrisker via dricksvatten från enskilda brunnar är alltför översiktligt beskrivet. Även de risker som ett enskilt avlopp kan innebära bör redogöras för tydligare då exponeringsvägar så som direktkontakt med utgående, delvis renat avloppsvatten, via exempelvis diken inte omnämns.

4.8.6 Kunskapsunderlag om tekniklösningars prestanda

Folkhälsomyndigheten anser att det ofta är svårt att bedöma tekniklösningars prestanda ur smittskyddssynpunkt på nationell nivå eftersom detta till stor del är beroende av de lokala förutsättningarna, själva anläggandet och skötseln. Däremot kan principer för metoder och generell information om processers för- och nackdelar sammanställas på nationell nivå.

5 Konsekvensbeskrivning

Folkhälsomyndigheten saknar en bedömning av konsekvenserna av förslagen för jämlikheten i hälsa. Folkhälsomyndigheten bedömer att det är relevant att resonera kring hur människor kan påverkas utifrån faktorer så som inkomst och val av bostadsort.

4.2 Nationell plattform för samverkan om hållbara vattentjänster

Samverkan och samordning mellan myndigheter är nödvändigt vilket utredningen belyser. Folkhälsomyndigheten bedömer dock att det är oklart vad den föreslagna plattformen för hållbara vattentjänster ska göra, och baserat på erfarenhet från nationellt nätverk för dricksvatten där finansiella resurser inte getts till samverkande aktörer, bedömer vi att de

uppskattade resurserna är otillräckliga för en effektiv samordning. Även om dricksvattenrådet och den föreslagna plattformen verkar parallellt är det av stor vikt att informationsutbyte sker såväl kontinuerligt som på förekommen anledning.

Generellt om ansvarsfördelningen mellan myndigheter

Folkhälsomyndigheten anser att motivering av vilken myndighet som får vilket ansvar bör baseras på myndighetsuppdraget. Vidare anser Folkhälsomyndigheten att den handbok om klimatanpassning av dricksvattenförsörjningen som Livsmedelsverket tagit fram bör beaktas som en referens och att Livsmedelsverkets roll generellt bör förtydligas.

4.8 Effektivare tillsynsarbete

Folkhälsomyndigheten styrker utredningens förslag om att Havs- och vattenmyndigheten ska få föreskriftsrätt för små avlopp. Folkhälsomyndigheten anser generellt att Havs- och vattenmyndighetens tidigare lagda förslag inom området bör beaktas så att de resurser som lagts på definitioner och detaljer kommer till nytta. Vi noterar bland annat att man i förslaget till ändring av miljötillsynsförordningen använder begreppet ”avloppsanläggningar för spillvatten från bostäder och serviceinrättningar” vilket skiljer sig från tidigare förslag från Havs- och vattenmyndigheten där Folkhälsomyndigheten varit delaktig i dialog och som remissinstans. Vidare saknas en definition av begreppet serviceinrättningar.

Folkhälsomyndigheten anser vidare att det är oklart om det bemyndigande som föreslås för Havs- och vattenmyndigheten i FMH 48 a § om att meddela närmare föreskrifter om ”...försiktighetsmått vid utsläpp av avloppsvatten från små avloppsanläggningar...” omfattar alla delar av det allmänna rådet som Havs- och vattenmyndigheten tidigare begärt att få föreskriftsrätt om.

4.11 Avloppsrådgivning

Rådgivning direkt till fastighetsägare från nationell myndighet bedömer Folkhälsomyndigheten är en ovanlig och troligen orealistisk lösning med hänsyn till belastning och resursfördelning. Behovet av information och kunskapsspridning är dock stort, och det är troligen nödvändigt att ge stöd till regional och lokal nivå från nationell myndighetsnivå.

Folkhälsomyndigheten anser även att det finns förslag på uppgifter till myndigheter så som Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten som är otydligt definierade genom att de endast formuleras som att myndigheten ska ”hjälpa till med...”. För att få förväntad effekt bör det tydliggöras vad som ska uppnås med respektive föreslagen uppgift.

4.9 Införande av en avloppsdeklaration

Folkhälsomyndigheten ställer sig frågande till om miljöskaktionsavgiften på 3 000 kronor per fastighet är rätt verktyg och tillräckligt kännbar för fastighetsägare som inte inkommer med en avloppsdeklaration.

3.6 Kretslopp och återvinning av näring från små avlopp samt 4.12 Kretsloppsåtgärder

Att införa kretslopp av fraktioner från små avlopp kan kräva betydande insatser för en enskild kommun. Exempel på mindre projekt refereras till i utredningen men Folkhälsomyndighetens bedömning är att det i praktiken inte sker en omställning till kretsloppslösningar i en sådan omfattning att det i dagsläget är betydande på nationell nivå. Utredande arbete inom området har genomförts av myndigheter och forskare och det är viktigt att tidigare resultat från exempelvis livscykelanalyser beaktas för att utreda i vilket sammanhang kretsloppslösningar är ett relevant alternativ. Likaså behöver aspekter rörande hygienisering av avloppsfractioner

beaktas på ett tydligare sätt. Folkhälsomyndigheten anser att ett helhetsgrepp bör tas på kretsloppsfrågor, där inte enbart små avlopp beaktas. Det är viktigt att hela näringsresursen tas om hand och inte avgränsas till fosforåtervinning. Vidare anser vi att det är tveksamt om måttet att ett visst antal kommuner infört kretslopslösningar är ett relevant mått på att vi nationellt når tillräckliga mål för återföring av näring från avlopp.

4.13 Anpassningsåtgärder för dagvattenhantering

Folkhälsomyndigheten bedömer att dagvattenhanteringen är viktig att noggrant beakta för att undvika risker för hälsopåverkan via miljön. Vi önskar poängtera att det är ett område som kräver bred samhällelig förankring för att kunna hanteras korrekt i planerings- och byggnadsprocesser, inklusive fördelning av kostnaderna vilket också påpekas i den särskilda kommentaren. Folkhälsomyndigheten stödjer därmed utredningens förslag om att dagvattenhantering i ett större sammanhang inklusive markåtkomst behöver utredas ytterligare (4.13.7).

I relation till klimatanpassning bör även vikten av kommunernas möjligheter att tillhandahålla vattentjänster vid situationer av vattenbrist belysas.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har avdelningschefen Britta Björkholm samt enhetschefen Anneli Carlander deltagit. Utredaren Caroline Schönning har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Caroline Schönning